

Štvrtá nedeľa pôstna C

Lk 15, + - 3. 11 - 32

30. marec 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Ľudský život prináša rôzne príbehy a drámy. Ved' život, ktorý by len stál na jednom mieste a nehýbal sa, by budil podozrenie, že je nielen nudný, ale aj prázdny. Život je vždy aj zápas. Síce je aj možnosť zo zápasu uniknúť, vzdať a uspokojiť sa s pozíciou diváka. Často tak robíme napr. pred televíznou obrazovkou - z pohodlného zákutia vlastného súkromia hodnotíme tých na obrazovke, máme pritom pocit, že vidíme, ale zároveň nie sme videní.

S takýmto prístupom k životu potom hodnotíme druhých ľudí, delíme ich na dobrých a zlých. Hoci tušíme, že to také jednoduché nie je. Ak sme úprimní vieme, že deliaca čiara medzi dobrom a zlom nejde mimo nás, ale je súčasťou našich zápasov. Záleží potom na nás, či sa vyvíjame, alebo len zostávame stáť na jednom mieste, o ktorom sme skalopevne presvedčení, že len ono je to správne.

Dnes sa nám Ježiš prihovoril známym obrazom, podobenstvom o márnotratom synovi. Treba dodať, že je to podobenstvo nielen o márnotratom synovi, ale rovnako aj o jeho bratovi a predovšetkým o Otcovi, ktorý chce dať to najlepšie obom, chce zachrániť každého.

Všetci sme toto podobenstvo počuli mnohokrát. Skúsme ho ale počúvať nie ako diváci, pokúsme sa v ňom nájsť my sami. V ktorej z tých postáv nachádzame sami seba? V staršom, alebo v mladšom synovi? Ak sme úprimní, pravdepodobne budeme musieť povedať, že v oboch. V každom z nás je aj niečo z mladšieho, aj z toho staršieho syna. Mladší, ako naznačuje jeho vek, predstavuje toho menej rozumného, jednajúceho na základe impulzov, príliš nepremýšľajúceho nad dôsledkami svojho konania. Verí, že keď aj nejaké problémy prídu, život ich sám vyrieši.

Starší syn bol zodpovednejší, naučil sa viac zvažovať, držať sa trochu viac pozadu. Nenechať sa zlákať žiarivou ponukou. A predsa ani on nepredstavoval ideál. Zostal uväznený vo svojich zásadách, ktoré sa pre neho stali dôležitejšie ako život samotný. Preto nakoniec aj na neho platili Ježišove slová, že mnohí prví sa stanú poslednými a poslední prvými. Prečo? Múdry americký františkán Richard Rohr hovorí o dvoch poloviciach života, ktoré nášmu duchovnému životu, našej spiritualite kladú rozdielne úlohy. V prvej polovici života sa máme snažiť nepodľahnúť rôznym lákadlám mladosti, ktoré nás môžu ľahko zvieŕť na zlú cestu a pokaziť nám život. Máme sa naučiť zachovávať pravidlá, rešpektovať spoločnosť - to, že na svete nie sme sami. To je úloha pre prvú polovicu nášho života. Táto úloha nás chráni, aby sme neskĺzli do svojvôle a do nejakého začarovaného kruhu. Vedeli by o tom rozprávať rôzni poradcovia, terapeuti, či dokonca duchovní vo väzniciach (ktorým bol aj samotný R. Rohr). Úloha prvej polovice nášho života nie je nijako ľahká.

Ale rovnako náročná úloha stojí pred nami aj v druhej polovici života, v ktorej sme sa máme snažiť o nový, láskavý prístup k druhým, k životu. Už nepomôže len strnulé zotrvávanie na zákone, na pravidlách. To je málo, to je pre druhú polovicu života príliš suchopárny program. Kto nepokročí ďalej, kto sa stále usiluje len o zákon, o pravidlá, akoby okrem toho ešte aj naznačoval, že v prvej polovici niečo zmeškal, že inými slovami nesplnil svoju úlohu.

A tak centrum podobenstva, to čo si z neho môžeme odniesť pre náš život, nakoniec tvorí - hoci si to mnohokrát neuvedomujeme - stretnutie s Otcom, stretnutie s Bohom. Ježiš to zdôrazňuje

nielen farizejom a zákonníkom, ale aj nám, ktorí sa hlásime za jeho učeníkov. Aj nám kladie otázku, ako vnímame Boha, ako vnímame Otca, nakoľko sme Ho pochopili. Či je pre nás len ten suchopárny dozorca, alebo skutočný Otec, ktorý prepája oba póly nášho života. Naša spiritualita závisí od toho, nakoľko vieme zakúsiť stretnutie s Otcom, stretnutie s Bohom ako životodárne, život prinášajúce. Mladší syn chcel byť najprv od Otca čo najďalej, pretože to vnímal ako svoju slobodu. Až núdza ho doviedla naspäť do otcovského domu, k Otcovi. Až nové stretnutie s Otcom, s jeho láskou, ktorú predtým nevímal, ho zmenilo. Prestal vnímať Otca ako toho, ktorý len obmedzuje, v novom stretnutí s ním sa aj jemu musela na základe Otcovej lásky zrodiť nová reč života.

V stretnutí s Otcom sa mu pravdepodobne zrodil nový vzťah, nový prístup k životu. Možno aj my máme niekedy pocit, že stretnutie s Bohom, stretnutie s Otcom nás v niečom len stále obmedzuje, ale Ježiš nám pripomína, že Otec je ten, ktorý nás chce vyslobodiť k skutočnému životu.

Povedané s apoštolom Pavlom a jeho niekedy pre nás paradoxnou znejúcou rečou, Otec nás chce - aj spravodlivých, aj hriečnikov - vyslobodiť z moci hriechu, z moci zákona. Pretože zákon môže zotročiť aj tých, čo sa nazdávajú, že sú spravodliví, čo ho zachovávajú. Boh, Otec nám pomáha nájsť novú slobodu.

Ak sa nám to nepodarí, hrozí, že premárnime svoju šancu. Pápež František hovorí, že mnohí kresťania žijú akoby celý život bol len pôst bez Veľkej noci a bez vzkriesenia. Akokoľvek je pôst dôležitý, on nás chce len pripraviť na slávnosť, na Veľkú noc. Nezabudnime na to - osobitne dnes na nedeľu tej zvláštnej - pôstnej radosti.